

Logika dla prawników

Pytania o logikę

Dr Maciej Pichlak

Uniwersytet Wrocławski

Katedra Teorii i Filozofii Prawa

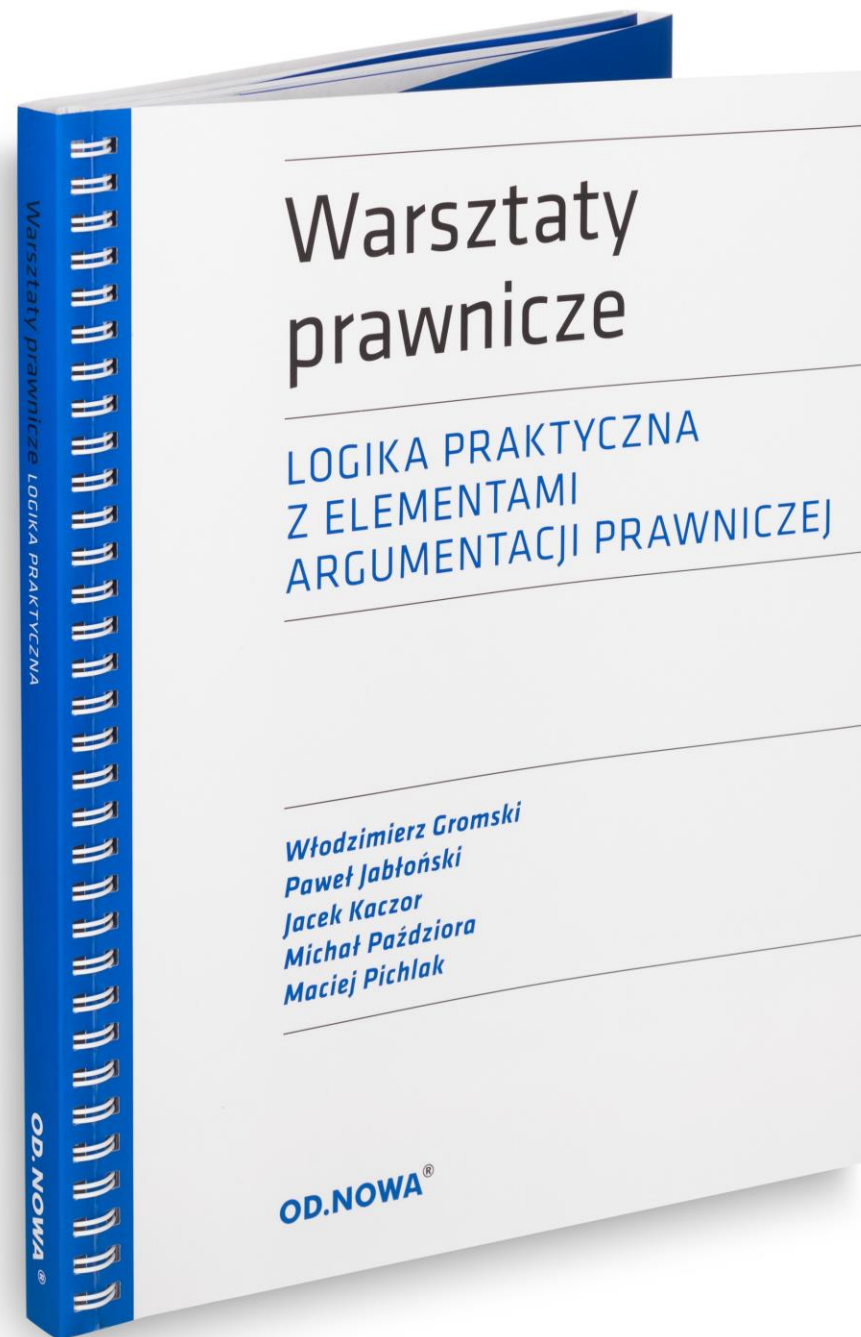
Pokój 302A | maciej.pichlak@uwr.edu.pl

<https://prawo.uni.wroc.pl/user/12147>

Literatura

Prezentacje, zadania, zagadnienia do egzaminu:
<https://prawo.uni.wroc.pl/user/12147/students-resources>

Tak na logikę...

Mam o 100 złotych więcej niż ty.

Ile masz ty, skoro razem mamy 110 złotych?

Kto ma klucze?

Wokół stołu siedzą: mama, tata, babcia, dziadek, ciocia, wujek i kuzynka.
Wszyscy szukają kluczy.

Mama: To wujek ma klucze.

Tata: Nie, to dziadek lub kuzynka.

Babcia: No dobrze, to ja je mam.

Dziadek: Na mnie nie patrzcie, ja ich nie mam.

Ciocia: Babcia nie może ich mieć, to ja je mam.

Wujek: O nie, to mama lub tata je mają.

Kuzynka: Wiem, że tylko jedno z was powiedziało prawdę.

Kodeks karny:

Art. 226 §1. Kto znieważa funkcjonariusza publicznego albo osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

„Zdaniem sądu niewiarygodne jest twierdzenie oskarżonego, że znalezione w domu kołpaki kupił. Doświadczenie życiowe i zawodowe Sądu pozwala przyjąć, że złodziej nie kupuje takich rzeczy jak kołpaki, nawet po okazyjnych cenach, bowiem może je ukraść całkiem za darmo”.

Pojęcie logiki

Działy logiki

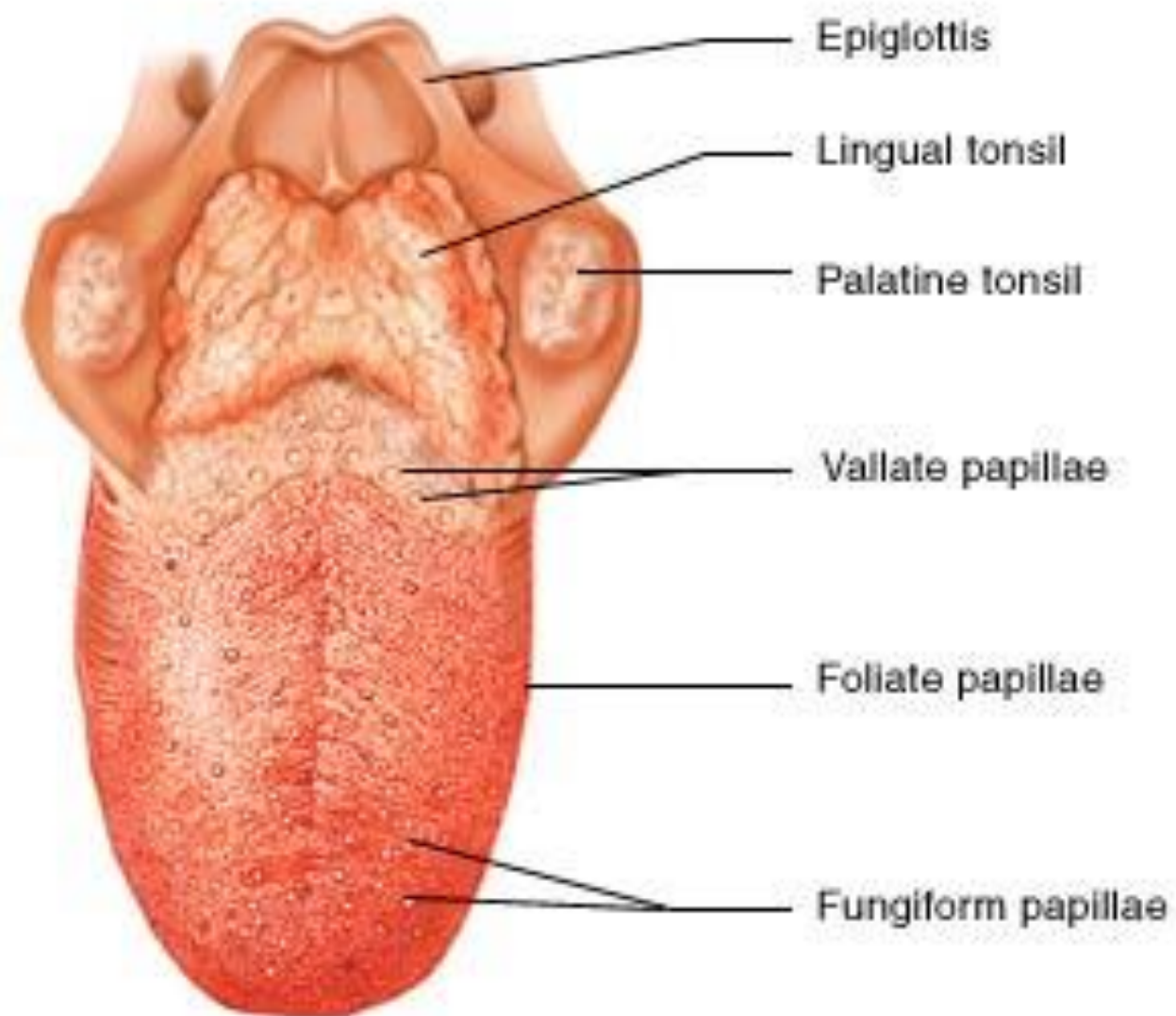
Trzy podstawowe działy logiki współczesnej

(możliwość ich przyporządkowania do trzech znaczeń wyrażenia *Logos*)

1. Semiotyka (wiedza o języku)
2. Teoria argumentacji
3. Ogólna metodologia nauk

Wiedza o języku

Semiotyka

Nauka o znakach – język jako system znaków

- Semantyka (znak – znaczenie)
- Syntaktyka (znak – znak)
- Pragmatyka (znak – praktyka użycia)

Podstawowe „komponenty” wypowiedzi językowych:

- nazwy;
- zdania;
- funktory.

Komentarz: pojęcie języka

„Język jest to system obejmujący wyznaczony przez pewne reguły zbiór znaków słownych, znaków, z którymi odpowiednie reguły nakazują wiązać myśli określonego typu, a inne reguły określają dopuszczalny sposób wiązania tych znaków w wyrażenia złożone.”

Z. Ziemiński, *Logika praktyczna*

Techniczne ujęcie języka –
język jako „skrzynka z narzędziami”

Odmienna perspektywa

A photograph of a historic courtyard with terracotta buildings, arches, and a tree. The buildings are multi-storied with arched windows and doorways. A large tree is in the center of the courtyard. The sky is bright and overcast.

„Język w ogóle nie jest instrumentem, nie jest narzędziem. Narzędzie jest bowiem – z istoty – czymś, czego użycie można opanować: narzędzie możemy wziąć do ręki i odłożyć, gdy już spełniło swoje zadanie. [...] We wszelkiej naszej wiedzy o nas samych i o świecie jesteśmy już raczej ogarnięci przez język, przez nasz własny język. Wychowujemy się, poznajemy świat, poznajemy ludzi i w końcu poznajemy nas samych, ucząc się mówić. [...]

W rzeczywistości jesteśmy zawsze już zdomowieni w języku tak jak w świecie”

H.G. Gadamer, *Człowiek i język*

Performatywny wymiar języka

*Teraz na świat wylewam ten kielich trucizny,
Żrąca jest i paląca mojej gorycz mowy,
Gorycz wyssana ze krwi i z łez mej ojczyzny,
Niech zrze i pali, nie was, lecz wasze okowy.*

A. Mickiewicz, *Do przyjaciół Moskali*

Ogólna metodologia nauk

Ogólna metodologia nauk

Wiedza o umiejętnościach wykorzystywanych przy pracy badawczej, takich np. jak:

- definiowanie
- klasyfikowanie
- wnioskowanie
- uzasadnianie twierdzeń
- wysuwanie i testowanie hipotez

Teoria argumentacji

Porządek wykładów

1. Pytania o logikę
2. Pojęcie i budowa argumentu
3. Zasady racjonalnej dyskusji
4. Elementy logiki prawniczej
5. Varia